

СТАНОВИЩЕ

от д.ф.н. Елка Добрева, хоноруван професор в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“

относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент**

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки; професионално направление

2.1. Филология (Славянски езици – Синтаксис и стилистика)

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 31 от 12. 04. 2019 г. и на интернет страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Руска филология към Филологическия факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р **Майя Димитрова Кузова** от катедра Руска филология на ПУ.

1. Представеният комплект материали е подготвен грижливо и прецизно. Включва всички документи, изисквани от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Приложени са общо 30 научни труда – 29 статии и 1 монография, които не са били предмет на оценяване по предходна процедура. От статиите 5 са публикувани в чужбина, останалите са в авторитетни български списания и специализирани тематични сборници. Пълният списък с публикации на кандидатката съдържа 48 единици, включително 4 учебника. За оценка приемам всички представени по настоящата процедура трудове.

2. В най-общ план **учебно-педагогическата подготовка** на Майя Кузова покрива високи стандарти. 32-те години преподавателска работа в университет сами по себе си са добър атестат за заемане на доцентска позиция. Към него се добавя и широкият спектър от водени теоретични и практически дисциплини в областите на съвременния руски език, съпоставителната руско-българска граматика и във връзка с по-конкретни проблеми на нормата и узуса на двата езика. Майя Кузова е била ръководител на 5 успешно защитени дипломни работи по различни магистърски програми. Има богат опит в изготвянето и актуализацията на необходимата за обучението на студентите учебна документация в ОКС бакалавър и магистър.

Научната и научно-приложната дейност на кандидатката заслужават висока оценка, както личи и от самата справка за съответствие с националните наукометрични изисквания. Публикуваната през 2018 г. монография „Парадоксите на експресията в българския и руския език“ е убедителен завършек на дългогодишна работа по тази много интересна, актуална и изключително трудна за удържане в разумни изследователски граници тема от областта на езиковата динамика в условията на мощни глобализационни влияния. По отделни въпроси от тази обща тематика в съпоставителен план, с оглед на етнолингвистични специфики и в рамките на различни типове дискурси Майя Кузова отдавна изготвя научни доклади и публикува множество статии. В най-общ мисъл научният принос на тези изследвания се изразява в *детайлния съпоставителен анализ и в убедителните тълкувания на голямо количество парадоксални прояви на експресията, регистрирани в обемен корпус от лично събиран емпиричен материал от най-различни области на съвременната устна, писмена и компютърно опосредствана комуникация в българския и в руския език със значими препратки към сходни явления и в други индоевропейски езици. Направен е сполучлив опит за очертаване на универсалните и конкретноезиковите аспекти на загадъчната, привидно алогична и много изкусителна експресия, свързана със семиотиката на парадокса в българския и в руския език. В изследването са проявени забележителна смелост, от една страна, с оглед на ексцентричните белези на проучваното явление и особените му отношения с езиковата норма, и академична предпазливост, от друга страна, при внимателното боравене с*

релевантни за интерпретацията на парадоксалната експресия понятия като алогичност, енантисемия, контраст, амбивалентност, метафора, трансформация и пр. Въпреки че в монографията анализът на парадоксалната експресия и емотивната оценъчност е разностранен и комплексен, от началото до края на целия текст, обхващащ цели 427 страници, вниманието остава съсредоточено върху конкретния изследователски предмет и набелязаната проучвателска матрица с авторски характер статика – номинация – потенция – предикация – потенциал – прагматика – динамика в измеренията на езиковата синтактика, семантика и прагматика. Показано е отлично разбиране на възможностите на парадоксалната експресия и ефектите от нея в различни области на междуличностната и масовата комуникация. Работено е с охота, стремеж към навлизане в дълбочина, внимание към детайлите и зрял усет за достатъчност на обясненията, типологиите, илюстративните примери и библиографските препратки. Демонстрирано е обстойно познаване на руските и българските изследвания в сходни области.

Наред с тази очевидно доминираща в периода след защитата на докторската дисертация тема изследователските интереси на Майя Кузова обхващат и други полета – изреченски синтаксис, безличност, пейоративност, паралингвистика, етнолингвистика и др., в които авторката публикува отделни статии с ясен научно-приложен принос. Във всички конкретни области, в които тя навлиза, нейните проучвания отварят път за по-нататъшни изследвания, което само по себе си е винаги приносно.

3. Нямам никакви засягащи съдържателната същност на оценяваните публикации **критични забележки**. Мога само да изразя субективното си впечатление, че отделни неща биха могли да се подобрят. Например разделът, озаглавен „Заклучение“, по същество не е заключителен, а въвежда неизползвани в изложението интерпретационни ракурси (ентропия, лингвосинергетика и пр.). Бих предпочела вместо това ясно и недвусмислено да се формулират и систематизират основните резултати от наблюденията в съпоставителен план с оглед на приликите и разликите между двата езика, да се открият етнокултурните особености, недвусмислено да се изтъкнат приносните черти на изследването. Склонна съм да изкажа и **отделни препоръки** относно библиографските опори. Струва ми се, че би било полезно по-обстойно запознаване с изследвания и концепции извън славянския свят, както и свеждане до минимум на позоваванията върху класически лингвистични трудове в дадена област чрез посредничеството на руски или български автори. Пожелавам на авторката да увеличи броя на публикациите в списания, тъй като нейните трудове имат качества, които заслужават да бъдат популяризирани сред академичната общност по още по-добър начин. Същевременно подчертавам, че регистрираните до момента 49 цитирания са безспорно свидетелство за добра академична репутация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Постигнатите от кандидатката резултати в учебната и научноизследователската дейност несъмнено покриват всички общи и специфични за Филологическия факултет на ПУ изисквания за длъжността доцент. *Отличните ми впечатления от анализа на предложените за оценка материали и съдържащите се в тях теоретични и приложни авторски приноси ми дават основание с убеждение да гласувам Научното жури да изготви доклад с предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на д-р Майя Кузова на академичната длъжност доцент в ПУ по професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – Синтаксис и стилистика).*

20. 07. 2019 г.
Шумен

Изготвил становището:

(проф. д.ф.н. Елка Добрева)